

INNSPILLSINNLEGG REVISJON KYSTZONEPLAN TROMSØREGIONEN, 16.06.20

Marit Bærøe, Sjømat Norge

Takk for muligheten til å komme med innspill til planprogrammet og videre revisjon KS plan for Tromsø, Balsfjord og Karlsøy på dette digitale folkemøtet.

Vi vet det er en utfordrende men viktig sak vi har foran oss, der både medvirkning og godt planhåndverk står i fokus, bli gjennom dette møtet her.

Vi tror og håper at Tromsøregionens kommuner vil vise at dere er villige til å satse på næringslivstilrettelegging gjennom dette arbeidet. For kysten vår gir oss så mange muligheter, og da må det legges til rette for verdiskaping, slik at folk vil og kan bo og jobbe her, og slik at kysten tas vare på for senere generasjoner.

Og når det kommer til avsettelse og avklaring av arealer så er vi helt avhengig av at kommunen gjør dette på en god måte, fordi det er bare kommunene som har ansvar for dette. Avsetter og planlegger kommunene ikke areal til ulike formål blir det ingen aktivitet, så enkelt er det.

- ✓ I Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023 (Vedtatt ved kongelig resolusjon 14. mai 2019) er Regjeringens forventninger at kommunene avsetter tilstrekkelig areal til ønsket vekst i oppdretts og havbruksnæringen gjennom oppdaterte planer, som også ivaretar miljøhensyn og andre samfunnsinteresser. Vi mener det er veldig viktig at kommunene i sin planlegging legger dette til grunn for sitt arbeide med arealplanlegging i sjø.

Og sjømatnæringa er en av næringene det er viktig å avklare arealer for. En god plan med muligheter for utvikling gir forutsigbarhet og investeringslyst.

Havbruksnæringen er betydelig i dette området.

Tromsø og Karlsøy har til sammen 83 tillatelser til akvakultur i sjø, fordelt på 37 lokaliteter. Alle er ikke i bruk samtidig, de brakklegges etter en driftsperiode. Og tatt i betraktning at en aktiv lokalitet sysselsetter nærmere 45 personer, både direkte tilsatt på anlegg og i leverandørleddet, så sier det seg selv at dette er viktig aktivitet i disse kommunene. En slik lokalitet gir verdiskaping og store sysselsettingsmessige ringvirkninger, men det krever altså et egnet areal for å gi god produksjon, bærekraft og lønnsomhet.

Det er veldig bra at kommunene i Tromsøregionen fortsetter med en interkommunal plan, da vannet vi omgir oss med ikke tar hensyn til kommunegrensene. Dvs at det som planlegges i en kommune vil påvirke nabokommunen, derfor må vi se planleggingen i regionene i en helhet.

Dette er særlig viktig for oss næringer som er avhengig av biologien rundt oss, der biosikkerhet er avgjørende. En god og riktig lokalitetsstruktur for havbruk er svært viktig. Kunnskap om vannslektskap, strømforhold og hvordan lokalitetene berører hverandre må hensyntas, slik at havbrukslokalitetene ikke påvirker hverandre, men kan samarbeide godt både i fht beredskap, lusehåndtering og sykdomsforebygging.

Kystsoneplanen er et viktig verktøy for å hjelpe oss å få dette til, og dette selvfølgelig også for å minimere konflikter med andre brukere, slik at det er mulig å tilrettelegge for alle interessenter uten at en påvirker hverandre i negativ retning, men får utnyttet sitt potensiale på best mulig måte.

Også er det nå slik at behovene endrer seg. Brukerne av kysten øker, og arealene har blitt en knapphetsfaktor grunnet både dette, og fordi det er en del områder som har begrenset bruksmulighet grunnet vern. Dette har dyttet havbruksnæringen i retning av bedre utnyttelse av lokalitetene, gjerne med samlokalisering, der flere selskap disponerer en lokalitet sammen. Nøtene blir dypere, merdene større og antallet ringer er flere på en lokalitet. Havbruksnæringens behov har gått mer i retning av større, men færre lokaliteter. Dette er fordi en såkalte superlokalitet, der dybde, strøm og andre biologiske forhold er optimale, kan tåle en større produksjon. Og utslippene fra disse anleggene blir mindre, vi begynner få god kontroll på dette.

Fisken vil fortsatt bæsje, akkurat som villfisken, derfor er strøm og dybde viktig så dette spres godt utover i de relativt næringsfattige fjordene våre, slik at det ikke blir oppsamling av avfall på bunn. Og Havforskningsinstituttet viser til at med god spredning er dette næringssaltutslippet knapt registrerbart.

Men føret, det slipper vi ikke ut. Fiskeførutslipp fra anlegg tar vi oss ikke råd til, derfor overvåkes føringen svært nøye, med videoovervåking og nøye kalkulert appetittstyrt føring, dette har blitt en helt egen vitenskap.

Men næringsalter vil det være, vi støtter derfor oppfordringen i dokumentet som sier at muligheten for videre optimalisering av eksisterende lokaliteter gjennom f eks polykultur med næringssaltutnyttende arter eller andre samdriftsmuligheter, vurderes.

Og så et råd: ta høyde for at næringsinteressene utvikler seg og behov endres! Havbruksnæringen trenger areal, både for å ha areal i beredskap, for å kunne brakklegge etter lengre tids bruk og for å kunne bytte til bedre mer egnede områder, men også for veksten som kommer. Vi vet at verken Kommunaldepartementet eller kommunene er særlig glad i dispensasjonssøknader fra planene, ta derfor høyde for områder som er store nok til at justeringer enkelt kan gjennomføres uten at det går utenfor avsatt areal, med de forvaltningsmessige utfordringer det medfører. En justering av et anlegg betyr ikke nødvendigvis vekst eller økt belastning på lokalitet, snarere tvert i mot. Det kan være snakk om flytting av et ankerfeste, endring av retning på anlegget, flytting av flåter.

I de fleste tilfeller omsøkes slike justeringer for en bedre strøm- eller bunntopografertilpasning som bidrar til mindre belastning og miljøtrykk. Slike tilpasninger og justeringer må innimellom gjøres, vi driver i et svært bevegelig miljø som kan endre seg både etter årstid eller grunnet andre forhold, som endrer strømforhold. Så planlegg både med rene A-områder og med større flerbruksområder, slik at vi har litt å velge mellom. For selv om der er mer å velge mellom, betyr ikke det økt belastning eller mer produksjon.

Også er det viktig i denne revisjonsprosessen å ha god kontakt med næringsliv, det er næringslivet som kjenner behov og utviklinga i sin næring best, og snakk med oss og med

forskningsmiljøer for å være forberedt på nye teknologiløsninger og nye marine næringer som kommer.

Havbruksnæringen f eks driver i dag med en åpen merdteknologi som er avhengig av et godt miljø, der nettopp de naturgitte fortrinnene er viktige og avgjørende for biosikkerhet, kvalitet og miljø, mens ny teknologi, både semilukket, lukket og offshore har helt andre arealbehov enn den tradisjonelle måten å drive på.

Dvs de lokalitetene vi bruker i dag kan ikke med et pennestrøk konverteres til lukkede anlegg, men vi er i stadig utvikling og flere selskap har spennende planer på gang i fht uttesting av ulik teknologi, tilrettelegg derfor også med areal til ny teknologi, slik at vi får prøvet ut på best mulig egnede områder.

Jeg tror vi kommer til å se mange spennende prosjekter fremover, og vi har tro på at Tromsøregionens kommuner er visjonære og vil være med på å tilrettelegge for dette.

Dere har jo tidligere signalisert et ønske om teknologiutvikling, så her må vi jobbe sammen, men husk også at den måten vi driver oppdrett på i dag fortsatt vil være ledende, og egnede lokaliteter til denne teknologien er viktig og avgjørende for vekst og utvikling. Da får vi ringvirkninger, sysselsetting og skatteinntekter til kommunene og selvfølgelig økonomi til videre innovasjon, og med det best egnede arealet er miljøbelastningen minimal. Egnede lokaliteter er en svært god investering i en bærekraftig utvikling.

Vi ser frem til god medvirkning til det videre revisjonsarbeidet,

Og havbruksnæringen i Tromsøregionen bidrar gjerne med å sammen med dere finne de best egnede arealene, og de beste løsningene finner vi når vi snakker sammen.

Sjømatnæringa sitter med mye lokalkunnskap som kan være nyttig for kommunen å ha med i arbeidet. Ressursgruppene innen de ulike utredningsområdene blir derfor svært viktige, representantene her sitter med den beste innsikten i behov, bruk dem og knytt dem sammen, slik at vi får en god planprosess der medvirkning er i fokus,

Vi ser frem til prosessen,

Så avslutter jeg med å ønske oss alle lykke til med arbeidet

Tusen takk